

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér, felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház.
Borítók a közlőnek emezendők.

Hirdetéseket és nyilvánt. közleményeket:
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A vásártér elhelyezése.

Ha magában a városi képviselőtestületben napirendre kerül majd a város-ház-építés és ezzel kapcsolatban a vásártér elhelyezésének kérdése: bizonyosra lehet venni, hogy ez a terv nagy és erős ellentállással fog találkozni. Sok magánérdek fűződik a kérdéshez olyan, amely talán mind azt kívánja, hogy a vásárok továbbra is a mai területen tartassanak; — azt azonban mondhatom határozottan, hogy közérdekből egyetlenegy olyan nézőpont sincsen, mely e városi területeknek továbbra is vásártérül való fentartását tenné kívánatosnak és mert előttem közérdekekben első és egyetlen döntő szempont mindig a közérdek és sohasem a magánérdek, — ezért nyugodtan haladok tovább a kérdés taglalásában.

Azt a tervet, amelyet annak idején Sím a Ferencz vitél a képviselőtestület elé, hogy az országos vásárok tartására a régi várnáz felől levő területet jelölje ki a város, — mint már előző cikkemben mondtam, tisztán az üzleti magánérdek és nem a közérdek sugalmazta. Ahol vasútállomás van, mindenütt azon igyekeznek, hogy a vásártér lehetőleg az állomás közvetlen közelébe tegyék és nekünk e részben igen kedvező és igen szerencsés a helyzetünk.

Ákár a jószágvásárra esetleg vasúton ide hajtott, vagy erről innen vasúton elszállított jószág értékesítése, akár pedig a vásárra hozott árucikkeknek az eladás helyszínére való kivitele, vagy onnan ismét a vasútra feladásának könnyebbége érdekében határozottan nagy előny az, ha a vásártér közvetlenül ráfekszik a vasútállomásra; természetesen tehát, hogy amikor a vásártartásnak a mai területről való elhelyezéséről irok, előttem nem lebeghet más cél, csupán az, hogy az egész vásártartást és ne pusztán a jószágvásárt, mely ma már úgy is ott van, helyezzük kívül a nagyvölgyön, tehát kívül a város belső területén a maga egészében, közvetlenül a vasútállomás mellé.

Ennek a tervnek a kivitele egy kis birtokszerezést feltételez a város részéről: meg kellene nevezetesen venni a vasútállomás és a nagyvölgy között fekvő elhagyott, régi református temetőhelyet és arra helyezni át a gyalogvásárt. Ezért ütöttem le a város-ház-építés költségsszámításánál 10000 koronát, vásártérrel berendezkedésre.

Ugy vélik sokan, — legalább előttem hangoztatták, hogy az a régi temető kicsiny terület volna a vásártartás céljaira. Ahogy az országos vásárok jóformán évről-évre vesztenek jelentőségben és forgalomban: szerintem az a terület nem kicsiny, mert könnyen kibővíthető akár a vasúti indóház felől egészen egy jó széles kocsitűt kihagyásáig, akár a korszós sor felé, miután mind a két irányban a város tulajdonát képező földek határolják ezt a régi temetőhelyet.

De bővíthető ez a terület a város felőli részen is, a nagyvölgy felől és ez már szorosban városrendezési kérdés, mely előbb-utóbb úgy is megoldandó lesz. A nagyvölgyet előbb-utóbb úgy is fel kell tölteniük valamikor annyira, hogy az ne vizálázós, pocsolós terület legyen, hanem legelőbe egy vízlevezető rendszeres esatornát képezzen, melynek mindkét partján kiemelkedjék a terület a hozzá közel eső más területek szintjéhez. A református régi temető olyan partos terület, melyet, ha egy szintre akarunk is venni, esetleges vásártartás céljaira, már akkor is jelentékenyen le kell hordani a közvetlenül a nagyvölgyre néző magas partját, amely lefordás ha a nagyvölgy felé, annak medre felmagasítására történik, már ez által is jelentékenyen kibővíül, kiszélesedik az a terület a vásártartáshoz, úgy, hogy gyalog és áruvásáruk befogadására ekkor már, egyfelől ez oldalon, másfelől az indóház felől, harmadsorban — ha szükséges — a korszós sor felől is bővíthet, okvetlenül képes lesz rajta elhelyezkedni a mi országos vásári forgalmunk.

A vásártartásnak e területre való áthelyezésével elesik a mai vásártér rendezésének egész költsége és gondja, ami pedig szintén nem kicsinyelendő nyereség. Mert kétségtelen tény az, hogy az általam vásártérnek írt javaslathoz hozott terület, magas síkjánál fogva, jóformán minden költség nélkül, vagy viszonylag nagyon csekély költség igénybevételével rendezhető be a mondott célra és így mondhatni csak a terület megvételének költsége az, ami a várost terhelné, de amitől a pénz sajnálni nem szabad, mert hiszen a város előbb-utóbb úgy is abba a helyzetbe jut, hogy azt a régi temetőterületet kénytelen lesz az egyháztól megvenni és mindenesetre gazdaságosabb a városra, ha ezt a vételet most ejti meg, amikor még talán nem túlságózzott áron juthat a területhez, mintha elodázza eztalakra, amikor annak megvétele elkerülhetetlenül szükséges lesz

rá nézve, amelylyel szemben az egyház is túlságózná majdan a maga követeléseit.

A vásártérnek a mostani területről való elhelyezése ellen többfelől hallottam azt az érvelt is hangoztatni, hogy ez az elhelyezés képtelenség, mert hiszen az a terület nemcsak országos vásáraink helye, hanem — úgy mondják, piactér is, melyen hetenkint kétszer, a hetipiacok alkalmával szintén árúsitának egyet-mást.

Ákik így beszélnek, igazán nyitott kapukat döngöttek; mert hiszen komoly érvek ez csak még sem fogadható el. Hetipiacok alkalmával ma a vásártérn gabonaneműeket, sovány ludat, gazdasági szerszámot, néhány — a gazdaság részére dolgozó iparág ipari termékeit, öszszel burgonyát és káposztát, meg tűzrevalót árulnak; ezenkívül ott van a sertéspiac és ott rakodnak ki a gyolcsos tótok.

No hát, a gazdasági termények, sovány lúd, sertés, tűzrevaló, burgonya és káposzta éppen olyan jól árusítható 1—200 lépéssel odább, túl a nagyvölgyön elhelyezett vásártéren, mint innen rajta, a mai területen és — ha előnyt nem adnak annak, hogy bejőjenek a belső piactérre, mely — ha a város-házépítést az általam körvonalazott terv szerint építjük meg, — a csérfészek helyén a Kurca felé igen szépen kibővíthet, akkor bizony azon a — gazdasággal kapcsolatos ipari terméket előállító néhány iparoson és gyolcsosoton se esik semmi sérelme azzal, ha őt is kiviszik a nagyvölgyön túlra, hetipiacok alkalmakor a maguk árucikkeit. Épp oly kevéssé volna ez sérelmes a vásárló közönségre nézve is.

Nem árt, ha minden erre illetékes tényező elgoulatlanul mérlegeli az általam írt ezáltal ismételtlen felvetelt eszmét. Hiszem, ha minden oldalról szigorúan mérlegelik azt: akkor nem is lesz többé sokáig csupán jámbor óhajításunk az, hogy új városházunk épüljön.

— is. —

Ipari szövözetek. A társadalmat különböző és sokféle osztályok, rétegek alkotják. Minden társadalmi osztálynak megvannak a külön érdekei, törekvései, céljai. Az osztályok mindgyikkének — amellett, hogy fontos, életbevágó érdekeiket méltányolva, ellentétbe ezekkel behelyezkedniük nem szabad — feltétlen sükségét képezi az is, hogy az összes társadalmi tényezők között saját önálló szervezettel bírjanak, olyan szervezettel, mely az osztály minden

rétegét — akár a testet az érhálóza, — át meg hállozza és az összesség érdekeit szolgálja. Szóval szükség, hogy minden osztály olyan tényezőként szerepeljen, amelylyel az élet kemény érdekharcaiban a többi társadalmi osztályoknak számot kell vetniök, hogy az egészséges társadalmi egyensúly fentmaradjon.

Társadalmi életünkben, sajnosan latjuk, nincs meg az egyes osztályok között a szükséges összhang.

Es az összes társadalmi osztályok között talán a legelszigeteltebb, legszervezetlenebb az iparos osztály; ami nem csuda, mert hiszen az a legkülönbözőbb egyéb társadalmi osztályok lecsapolásából verődik össze, miért is számegek száféle különféle irányú törekvések keresztek benne egymást.

Az átlálatl csemete nem képes erős gyökeret verni a neki nem kedvező talajban és nincsen kertész, aki a ferde, kifelé irányuló hajtásokat helyesen egyengesse, szükség esetén lenyesse Szóval; az iparososztálynak nincsen olyan kellő szervezete, mely az egészet tervszerűen áthalozza.

A tanonciskolák úgy, ahogy elvégzik a feladatukat, mondhatni elég jó sikerrel. De tovább. Hol marad az alig felszabadult ifjúnak továbbnevelése? Pedig tagadhatatlan, hogy épen abban a korban volna leginkább szükség, hogy legyen, aki útbaigazítsa, jó tanácsal ellássa, ismereteit bővítsé, szak tudását, erkölcsét, becsületérzését fejlessze.

Vannak ugyan ifjúsági egyleteink, de ezek minden egyébre jó, dártdók, mulatságok rendezésére valók és legkevésbé szolgálják a felsorolt célokat. Célnak tehát nem, még eszköznek sem elég jók. Igaz, hogy az önképzés nagyon tég fogalom is.

Pedig az iparosifjúságot szigorúan határozott zvek szerint kell nevelni. Különösen pedig szak tudását fejleszteni. Mert hány száz reményű tehetség lesz semmivé a tég fogalmú önképzés alatt?

De hiszen itt vannak az ipartestületek. Hát amit ezeket illeti, bizony ezek nem feleltek meg annak a várákozásoknak, melyet alakításukkor a jövőjukhöz fűztek. Szó sincs róla. A feladatok egyik részét szépen, pontosan betöltik, iparhatóságai feladatukat kifogástalanul teljesítik; a mesterek és alkalmazottak közt felmerülő sürődásokat, hacsak lehet, békés úton egyenlítik ki, az ipari viszonyokra vonatkozó nyilvántartást, az adminisztratív ügyeket rendezik elvégzik. De egyebet aztán alig is tesznek. Tehát lett belőlük hatóság és nem iparfejlesztő szerv.

Van azután országos iparegyesületünk is. Amit ez tesz, igazán dicséretes dolog. Műiparunk fejlettsége jórészt munkálkodásának köszönhető; kár azonban, hogy szálai nem nyúlnak le az iparososztály legmélyebb rétegeibe is. Így azután azok senyvednek tovább, akiknek leginkább volna támogatásra szükségük.

Ujabbban azonban egy olyan intézmény kezd tég hódítani, amely — mint mindennél, — az iparfejlesztés terén is nélkülözhetetlen tényezővé fog válni. Ez az intézmény pedig: a szövetkezet. Értjük alatta az ipariszövetkezetet, ipartestületi jelleggel.

Ezen szövetkezeteknek feladata: tagjainak üzleti, anyagi és erkölcsi érdekeit szolgálni, versenyképességét fokozni és erre minden célravezető eszközt rendelkezésére bocsátani, melyek alkalmazásával a kisiparos a nagyiparral szemben is megállja a versenyt.

Az iparosságon áll, hogy megmutassa: akár-e a mostani nyomasztó viszonyok helyett egy boldogabb, egy jobb jövőt teremteni magának, mely a szövetkezés útján elérhető.

Alkalmi ipari szövetkezet van nálunk is, a bórripari osztályban, mely évről-évre sikerrel versenyez a hadsereg vagy a honvédség labbeli szükségletének előállítására meghirdetett pályázatokon. Ebből az igénytelen kis csemetéből idővel terebélyes fat lehetne nevelni egy kis jóakarattal, melynek nyhet adó árnyéka alá gyűlhetne az egész iparososztály, az iparágra való tekintet nélkül.

Kivanatos volna, hogy ez így legyen. De hogy így lehessen, ez érdekből nem egy iparág üzdinek kellene a szövetkezés eszméjét felkarolniuk, hanem magának az ipartestületnek, amelynek vezetése ma különben is olyan kezekben van, hogy joggal varhatjuk tőle ez irányban nemcsak a kezdő lépéseket, de azt is, hogy az ipari szövetkezést céltudatos munkaprogram alapján nálunk az egész vonalon meg is teremti.

Ott a méhek példaadás. Szép az, mikor egy méhcsalád közös kaptárba kordja össze élelmét, szerzeményét, amiből aztán mind büszkén mulathat rá: ezt közösen, magunknak szereztük.

Az iparosság lehetne ilyen család. Az egyesülésben van az erő. Az erő fegyvert jelent, a gyevyer hatalmat, a hatalom győzedelmét; a győzelem pedig jelent hasznot. Iparosok, alakítsatok ipari szövetkezetet!

A közigazgatási reform.

Több, mint egy évtized óta hangzik országszerte, hogy közigazgatásunk javítására és egyszerűsítésére olyan reformokat léptetnek fokozatosan életbe, amelyek hazánk egész területén egyszerre modernné, gyorsá és mintatartóvá teszik majd a mai nehézkes és elavult rendszert.

Evről-évre ujabb és ujabb reményeket táplálva vártuk a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény és végrehajtási utasítás meghozatalát és életbeléptetését; e helyett azonban gomba nődra és folytonosan termelt a sok új törvény és rendelet, melyeknek mindegyike ujabb és ujabb elviselhetetlen terhet röt a tisztviselőkre, különösen a községi jegyzők vállaira, nem is emlíve azokat a rendeleteket, melyek a jegyzői kart szerzett jogaitól, kényérkereseténél egy jelentékeny részétől fosztották meg.

Nem csuda ilyen viszonyok között, ha éppen a községi jegyzői kar kebelében mind szélesebb körben terjed az elkeseredés, melynek kifejezést ad egy érdemes községi jegyző következő kifakadása is.

*

Ma már ott állunk, — mondja, hogy minden állami érdekű hivatalos teendő ellátása a Lúszégi jegyző feladata lett.

Mert hiszen nem a legszorosabb államérdek-e az adók beszedése, behajtása, a katonai közigazgatás, az ezérféle statisztikai adatok összegyűjtése; az anyakönyvelés, a közoktatásügy stb., melyek mindannyiat a községek költségein a jegyzők hajtják végre, úgy, hogy ma már alig van idejük arra, hogy a vezetésükre bízott községnek szorosan vett belügyi és háztartási közigazgatásával foglalkozhassanak.

A mai hivatalos rendszer mellett névleg és a törvény szerint a jegyző községi tisztviselő ugyan, de első sorban valamennyi miniszter, a tanfelügyelő, a főszolgabíró, a pénzügyigazgató, az anyakönyvi felügyelő, a törvénytiszt, a járási bíróság, a kir. állampénztár, az országos statisztikai hivatal stb. parancsolnak neki és csak miután mindezek rendelkezéinek eleget tett, szabad a község szorosan vett ügyeire gondolnia. Természetes, hogy erre aztán a legkevésbé időt és gondot is fordíthatja.

Csuda-e, ha ilyen körülmények között az észes községi jegyzők főldébe kívánatosnak tartották a közigazgatási reform fokozatos, de minél előbb való életbe léptetését; mert hiszen most az oktalan bürokratizmus korszakát éljük és joggal remélhette a községjegyzői kar, hogy a közigazgatási reform, a közvetlenség behozatala mellett az időt és fáradságot pazarló bürokratizmusnak kérielhetetlen gyilkosa lesz.

Ebben azonban alaposan megcsalatkoztak.

A mult év végén ugyanis a belügyminisztérium kibocsátotta a közigazgatási reform nevű csudaszövegét és az ügyviteli szabályzatot a községi jegyzők, — és a gyamügyi ügyviteli szabályzatot a községek és járasok részére, valamint a megyei különböző ügykezelési szabályzatokat is.

A közigazgatás minden ágában egyszerűsítés volt hirdelve és megígérve, de az egyszerűsítésnek nagy hangon hirdetett munkája kizárólag és egyseggyedül a hivatalos címzések és udvariassági formák elhagyására törpült össze. Ettől eltekintve a kibocsátott utasítások nem egyszerűsítéssel, hanem egyformasított sokszorosított és komplikálói az eddigi teendőknél.

E szabályzatokon diadalmaskodik az a főhiba, hogy ahol közérdek szempontjából nem lett volna szabad az eddigi egyszerű gyakorlaton változtatni, ott egyszerűsítettek; ott pedig, ahol tég ter nyílt az egyszerűsítésre, ott komplikáltak az új ügyviteli szabályzatot.

Okát pedig ennek abban kell keresnünk, hogy mindezek az ügyviteli szabályzatok és utasítások csakis teoretikus egyének tollából kerültek elő és kidolgozásuknál nem méltatták figyelemre a gyakorlat embereinek, a közigazgatás legfontosabb munkásainak szakvéleményét és tanácsait.

A szabályzatok tárgyalása idejében a községi jegyzők az egész országban értekezleteket tartottak, javaslataikat terjedelmes emlékiratba foglalták össze, de munkájuk kárba veszett faradozás volt, siket fülekre talált; pedig a sok száz javaslat közül csak egyetlenegyét említünk tel: mennyi munkát meg lehetne a minisztériumban, a varmegyékben, a járásokban, a városban és a községekben országszerte takarítani, ha a törvénygyűjtemény és rendeletek tára, a jelenlegi oktalan mód helyett közvetlenül szerzetnének be. Ilyen példát pedig számosat lehetne felhozni.

Szinte elkerülhetetlen, néhány szóval meg nem emlékezni a községi ügyviteli szabályzatról. Erre csak egy lehet a bíralat, az, hogy kitűnően sikerült a gyerek, csak egy hibája van, — nem tud beszélni, mert — nincsen feje. De ezen az egy csekély hibán az ügyviteli szabályzat megalkotói nagyon könnyen túltettek magukat, mondván, ha nincs a faluban alkalmas község, annak ugyancsak komplikált teendőit is majd elvégzi a jegyző, mert a jegyző egy olyan sokfejű és sokkarú talos, akit nem lehet munkával eléggé túlhalmozni, mert ha megszorítják, há annyi feje és karja nő, amennyire csak munkája elvégzéséhez szüksége van.

Míg a községek és jegyzők vállára az állam mind ujabb terheket rak, nem lehet beszélni a közigazgatás megjavításáról és egyszerűsítéséről; hiábavaló minden bürokratikus és teoretikus törekvés: az a közigazgatás sajgó sebeit meggyógyítani nem fogja.

A községjegyzői kart kellene első sorban a gazdasági tulajdonképeni hivatalának, a községek és ennek lakóinak, akik őt javadalmazzák, hogy a nép vezetője, tanácsadója legyen.

Mai rendszerünk mellett a jegyző nem lehet a nép igazi vezetője és tanácsadója, mert az állam a leggyödböletesebb teendő végzésére kényszeríti, ami miatt a jegyzőkben a nép nem vezetőjét és tanácsadóját, hanem ellenségét látja. A községi jegyző ma az állam kékmedő financa, végrehajtója, rendőre és ezérféle elcsúszó közege, akikre ezért fölülről számszerű csínyteléssel, alulról bizalmatlansággal és ellenszennvel tekintenek.

Ha a közigazgatás minden ága a megkezdett heytelen nyomokon halad tovább, a községjegyzői kar csak országos mozgalom

indításával segíthet magán, melynek célja csak az lehet, hogy ők maguk veszik kezükbe a közigazgatás egyszerűsítésének kérdését.

Ujdonságok

Szentes, 1903. október 28.

— **Szabályrendelet a falragaszokról.** Az utóbbi időben több panasz merült fel arra nézve, hogy egyesek, a magántulajdon nem becsülve, olyan házak falait is teleggatták mindenféle falragaszokkal, amelyeken a háztulajdonos felírással jelezte, hogy tilos a falragasz. A hatóságok azonban tehetetlenek voltak e panaszokkal szemben azon egyszerű oknál fogva, mert bár Csongrád vármegye már ilyen hirdetések kiragasztásáról — Szentes területére is kötelezően, megalkotta a maga szabályrendeletét, a város még mindig nem gondoskodott hirdetőablakról, melyek az ilyen hirdetések kiragasztására szolgáljanak és ilyen táblák hiányában viszont azok, akik hirdetményeiket magánházak falaira ragasztották ki, büntethetők nem voltak. Most elkészült a városnak a magánhirdetmények közzétételéről, illetve kiragasztásáról a katandó szabályrendeletének tervezete, mely valószínűleg a november 9-ki közgyűlés elé fog kerülni. Az előjárás a tervezetet szétküldte a képviselőknél, akiknek így módjukban van azt megbirálni.

— **Házi- és népipari kiállítás Budapestén.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara kerületének összes házi- és népipari vállalatai figyelmébe ajánlja azt a kiállítást, melyet az Alföldi tudóvész-sz-anatórium javára karácsonykor rendeznek Budapestén, a régi képviselőház helyiségeiben. Kiválóan jó alkalom ez a házi és népipari készítmények megismertetésére és értékesítésére, — melyeket a fővárosi közönség bizonyára tömegesen fog vásárolni. A kiállítás, melynek ügyében minden fölvilágosítást készséggel megad a kiállítási iroda, mely Budapestén, Sándor-utca, régi képviselőház épületében van, — dec. 1-én nyílik meg. A kiállításra szánt tárgyak részére a m. kir. állam vasútján vonalain és a kezelése alatt álló helyi érdekű vasútsákon, úgy az odaszállítással, mint az esetleges visszaszállítással 50 százalékos díjmérséklet engedélyeztetett. A kiállításra a kiállított tárgyak után helypénz egyáltalán nem lesz fizetendő. A József-főherceg szanatórium egyesület a kiállításra eladott tárgyak vételárának 10 százalékát alapítókéjéjé javára levonja. A kiállítási tárgyak őrzéséről a kiállítást rendező egyesület gondoskodik, de szabadságában áll a kiállítóknak is megbízottat küldeni.

— **Harc a ragályos betegség ellen.** Szentes város polgármestere felhívja a közönséget arra, hogy a városzerte pusztító ragályos betegség leküzdésében támogassa hatóságot azzal, hogy mindenki, akinek családjában ragályos beteg van, jelentsen be ezt azonnal a városi főorvosi hivatalban, a rendőrkapitányság épületének emeleti helyiségében, délelőtt 9 órakor. A ragályos betegség nagyfokú terjedése csakis akkor akadályozható meg, ha a hatóság minden megbetegülésléről azonnal értesülést szerez és a ragályos betegségben szenvedőket elkülönítheti. Ezt a felhívást annál inkább ajánljuk megszívlelni végett a közönség figyelmébe, mert aki ragályos beteget bejelenteni mulaszt, — kihágást követ el, melyet szigorúan büntetnek.

— **A munkások érdekeiben.** A kereskedelemügyi miniszter leiratott intézett a törvényhatóságokhoz azért, mert egyes törvényhatóságok területéről ismételt panaszok érkeztek hozzá arról, hogy az első fokú iparhatóságok a munkások panaszait vagy egy-

általában nem fogadják el, vagy ha el is fogadják, azok tárgyalására csak hetekkel a panasz benyújtása után tűznek ki határidőt. Ennek a helytelen gyakorlatnak a megszüntetésére a miniszter, a törvényhatóságok útján, arra utasítja az első fokú iparhatóságokat és az ipartestületeket, hogy a munkásoknak bármely tárgyú panaszait azonnal fogadják el, soron kívül tárgyalják le és még a panasz beadása napján intézzék el, mert késedelmeskedés esetén a hanyag közegek ellen a megtorló intézkedéseket kérés nélkül el fogja rendelni.

— **Ujtítás a postán.** A bérmentesítés nélkül, vagy elégtelenül bérmentesített postai küldemények után esedékes portódíjakat a posta eddig úgy szedte be, hogy az illető postai küldeményt szines csúzával keresztben megjelölték s ugyanígy ráírták, mennyit kell az átvevőnek utánfizetni; ezt az összeget aztán a levélhordó, a küldemény kikézéséskor bevételezte. Ezután ez is másként lesz. A kereskedelemügyi miniszter, hogy minden esetleges visszaélést megakadályozhasson, elrendelte, hogy az ilyen bérmentetlen, vagy elégtelenül bérmentesített postai küldemények után esedékes díjakat a címzett csak az esetben fizesse ki a kézbesítő kezébe, ha a kérdéses küldeményre a postahivatal az e célra külön kibocsátott portójegyeket felragasztotta és csakis e portójegyek értéke erejéig. Ezek a portójegyek más alakúak a bérmentesítésre használt postai portójegyeknél, nevezetesen 26 milliméter széles, 22 mm. magas, fűzőld színű, csipkézett szélű vékony papírlapok fekete nyomású értékszámmal, melyeknek 23 milliméter széles és 19 és fél milliméter magas képe egy vonallal határolt felük hosszányszöglet ábrázol, közepén tojásdad vonal által határolt fehér mező. Ebben a mezőben levő fekete szám adja a portójegy értékét.

— **Halálozás.** Az állami főgimnáziumnak volt halottja a napokban. Az iskola egy III. osztályú jó növendéke: Szrenkányi Károly halt meg f. hó 25. szüleinél: Szrenkányi Károly árment. tarsulati tisztviselő és neje Zdráhal Janka mély bánatára, élete 13-ik évében. Egy ragályos betegség, a hasi hagymáz ölte meg a szorgalmas tanulót, akinek f. hó 27-én volt temetésén éppen ezert nem vehettek részt a tanuló társai sem. A gyászszertől a mélyen megrendült szülők a következő jelentést adták ki:

„Alulírottak az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szoron szeretett egyetlen kis fiunknak és szeretett kis bátyának: Szrenkányi Károlynak, a szentesi főgimnázium III. oszt. tanulójának hosszas szenvedés után, életének 13-ik évében f. évi október 25-én történt gyászos elhunytát. A drága kis halottnak hűlt tetemei f. hó 27-én délután fél 3 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen a drága kis halott porai felett!”

— **Felekezeti izgatás Horgoson.** Fölbáborító esetről értesítettek bennünket Horgosról. Az esetet merénylőnek lehet nevezni bizvást a felekezeti béke ellen. Azt írják ugyanis, hogy a horgosi állami elemi népiskolákban a hittanítás ideje alatt a hitoktató, aki az ottani katolikus segédlelkész, ilyenformán oktatja ki az apró emberkéket:

— Mondjátok meg otthon az apátoknak, hogy ne olvassa a pesti, meg a másfajta krajcáros újságokat, mert azok labanc, zsidó lapok. Istennek ez a különös szolgálja aztán felvilágosítja az embercseméket, hogy a világ legjobb újsága az, amelyet a katolikus papok penzelenek és néppárti bujtatók összeraknak. Ennek az újságnak — úgymond — a címe: „Uj lapok”. Négy oldalon jelenik meg naponta és ennek dacára mesésen olcsó: az ára csak egy krajcár. A gseftől és izgatás segédlelkészre, akitől így képzeltethetőn épületes lelki

oktatásban részesül a horgosi gyereknép, ezenel fölívjuk a fölöttes hatósága figyelmét, hogy kóppintson a körmére a lelkiismeretlen, ségtelmini való üzelmeli miatt.

— **Gyilkosság Csongrádon.** Véres gyilkosság tartja igazalomban, — mint nekünk telefonon jelentik — Csongrád népét. A f. hó 26-án hajnalban történt ez a gyilkosság. Bernát Antal korcsmájába egy nagyobb csapat legénynépesség vetődött be. Mindannyian bebörözök állapotban keresték fel ezt az éjjeli mulató tanyát és ott szilaj mulatózásba kezdtek. Vidám dalolás, szilaj tánc járta hajnalig. A legények összekaptak a korcsma hölgyein, Bernát, a házigazda közeléppett és erőlyesen utasította rendre a garázdálkodó legényeket, akik voltak vagy huszonhatan. Erre a legények nekiesett Bernát Antalnak és egy-kettőre véres verekedés fejlődött ki köztük. Bernát nem tájított, a legények biccsát rántották és egy Domokos Mihály nevű legény szíven szúrta a korcsmárost. A szerencsétlen ember hangtalanul roskadt erre össze és abban a pillanatban meghalt. Holttestét a községi kórházba szállították be, ahol orvosrendőrség felboncolták. A gyilkos legényt letartóztatták és beviszik Szegedre az ügyészség fogházába. A vizsgálat megindult.

— **Uj lap Csongrádon.** A szomszédos Csongrádon, Réti Ferenc felelős szerkesztésében új lap indult meg a héten, melynek mutatószámát most kaptuk. Az új lap programja, hogy személyeskedés nélkül szolgálja a közérdek javát, — szóval az, amivel minden új lap megindul. Hogy közsékség hozta-e létre az új lapot: nem tudjuk s hogy programjához híu maradjon: ezt be kell várunk.

— **A munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesíti a hatóságokat, hogy a jövő vasárnapra, vagyis november 1-re felfüggesztette a munkaszünetet a sirdisító iparra vonatkozólag. Kivételesen megengedi, hogy azokat az üzleteket, melyekben virágokat, koszorúkat, gyertyákat árulnak, ezen a vasárnapon nyitva tartás. Ehhez kepest a jövő vasárnapon virágokat, koszorúkat, gyertyát, mécesst és sírok díszítéséhez szükséges minden tárgyat egész nap akadálytalanul lehet elárusítani és szállítani. Természetesen, hogy semmi más árucikk elárusítására nem vonatkozik a munkaszünetnek a jövő vasárnapra történt korlátozott felfüggesztése.

— **Az időjárásról.** Meteor írja: Az időváltozás a 20 ki csoport hatása alatt beállott, még pedig mint előre jeleztem, fagyos jelleggel. Ezt a hűvös jellegét az idő 27—28-ig meg fogja tartani, 24—25-ke körül viharos változással, széllel vagy esővel. 28—29-én fordul át az a nagy csoport folt a napon mi felénk, mely az október elején volt meleg napokat hoz a és ha ez a csoport nem ment tönkre, vagy nem tömörült, úgy még e hó végével szép meleg napjaink lesznek, míg ha tönkrement volna a foltcsoport, — ami nem valószínű — úgy erősen szeles, viharos hideg időt várhatunk; bár a melegebb idő valószínűbb, 31-ke körül erősebb csapadékkal, amely ha hideg idővel áll be, erős havazást hoz.

Kérelem.

A múlt hét folyamán a képzőművészetek történetek cz. művemre választékkal ellátott előfizetési felhívást bocsátottam ki. Arra kerek mindenki, a ki felhívásomat kézhez vette, sziveskedjék azt posztafordultával címzetre visszaküldeni, még azon esetben is, ha művemre előfizetni nem kíván, hogy így művem kiadásánál minden tekintetben előleges tájékoztatást szerezhessek előfizetőim száma felől és számon tartassam az esetleg elkallódott előfizetési felhívásokra. Ha valaki előfizetésből meg nem kapta volna előfizetési felhívásomat s művemre előfizetni óhajt, sziveskedjék azt véleményalkalomadtán közölni.

Dr. Berecs Sándor.

Felölősszerkesztő: BÀNFAI LAJOS.
Társrészkesztő: MATÉFFY LÁSZLÓ.
Adóelőlejárás: „Szentes és Vidéke” könyvnyomda.

12287. sz. 1903.

Árverési feltételek:

A Szentés város közönsége tulajdonát képező felsőpárti munkás-lakások közt lévő 23 db. alább megírt területmű saroktelkeknek 1903-ik évi november hó 16-án d. e. 9 órakor a polgármesteri hivatalban tartandó közigazgatási árveréshez.

Kikiáltási ár.

1. a 124/a számú 288 nyszöl területű sarokportái 576 korona.
2. a 62/a számú 280 nyszöl területű sarokportái 560 korona.
3. az 1/a számú 295 nyszöl területű sarokportái 590 korona.
4. a 116/a számú 326 nyszöl területű sarokportái 652 korona.
5. a 69/a számú 325 nyszöl területű sarokportái 650 korona.
6. a 55/a számú 318 nyszöl területű sarokportái 636 korona.
7. a 8/a számú 290 nyszöl területű sarokportái 580 korona.
8. a 115/a számú 276 nyszöl területű sarokportái 552 korona.
9. a 70/a számú 283 nyszöl területű sarokportái 566 korona.
10. a 54/a számú 296 nyszöl területű sarokportái 592 korona.
11. a 9/a számú 304 nyszöl területű sarokportái 608 korona.
12. a 106/a számú 387 nyszöl területű sarokportái 774 korona.
13. a 79/a számú 366 nyszöl területű sarokportái 732 korona.
14. a 45/a számú 337 nyszöl területű sarokportái 674 korona.
15. a 18/a számú 320 nyszöl területű sarokportái 640 korona.
16. a 105/a számú 255 nyszöl területű sarokportái 510 korona.
17. a 80/a számú 272 nyszöl területű sarokportái 544 korona.
18. a 44/a számú 236 nyszöl területű sarokportái 472 korona.
19. a 19/a számú 252 nyszöl területű sarokportái 504 korona.
20. a 93/a számú 308 nyszöl területű sarokportái 616 korona.
21. a 92/a számú 285 nyszöl területű sarokportái 570 korona.
22. a 32/a számú 314 nyszöl területű sarokportái 628 korona.
23. a 31/a számú 294 nyszöl területű sarokportái 588 korona.

2. Bánatpénz a kikiáltási ár 10% vagyis 57.60 kor. 56.00, 59.00, 65.20, 65.00, 63.60, 58.00, 55.20, 56.60, 59.20, 60.80, 77.40, 73.20, 67.40, 64.00, 51.00, 54.40, 47.20, 50.40, 61.60, 57.00, 62.80, 58.80 korona, — mely összeget tartoznak az árverezni szándékozó kikiáltóktól kezelihez az árverés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni, vagy pedig a bánatpénznek a városi letétpénztárba előzőleg történt befizetéséről szóló pénztári elismervényt felmutatni.

3. A vételár az árverésnek a városi közgyűlés jóváhagyásától számított 2 év alatt fizetendő le a közpénztárba 4 egyenlő felvétel részletekben, késedelmes fizetés esetén — a vételár részletek után, az esedékesség napjától 5%-os késedelmi bírtat fizetendő.

4. Vevő az elárverezett ingatlanok az árverést jóváhagyó közgyűlési határozat kézbesítését követő 15-ik napon lép birtokába, amely időtől fogva őt illeti annak minden haszna és amely naptól fogva ő viseli annak minden terhet.

5. Vevő köteles az elárverezett ingatlanra 2 év alatt laképületet emelni, amelynek legalább is olyanak kell lenni, mint amilyen a munkás lakásokra előírva van.

6. Vevő köteles az árverés napjától számított 15 nap alatt, minden esetre azonban az árverés eredményének a képviselőtestület elé jóváhagyás végett beterjesztése előtt szabályszerű adásveteli szerződést kiállítani és azt aláírni.

7. Az adásveteli szerződéssel járó bélyeg, kincstári illeték és a tulajdon jog bekebelezésével felmerülő mindenemű költség a vevőt terheli.

8. Az árverés ellen utóajánlatnak csak az esetben van egyezben helye, ha az utóajánlattevő az árverési vétel árának 5 százalékkal magasabb vételárat ajánl s ezen összeg 20 százalékát a közpénztárba letétbe helyezi.

9. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyik pontjának elget nem tenne, jogában áll Szentés város tanácsának a vevő kárára és veszélyére újabb árverést elrendelni, amely újabb árverésből a vevő kizáratik, bánatpénzét elveszti, a nettóan elerendő magasabb vételi összeg különbözőre igényt nem tarthat, ellenben kisebb vételár elérése esetén, a különbözőségeket

megtériteni tartozik, melyben azonban bánatpénze beszámítást nyer.

10. Minden árverező köteles az árverési feltételeket az árverés megkezdése előtt aláírni, — annak kijelentése mellett, hogy azokat ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Kelt Szentésen, 1903. okt. 18. 32

Dr. Mátéffy Ferenc,
polgármester.**Árverési hirdetés.**

Ezzel közhírré teszem, hogy a szegvári határban fekvő szigerhádi és kórógyparti Orosz Mihály-féle tanyákon található nagyobb mennyiségű takarmánykészlet, ugymint: búza-, árpa- és zab-szalma kazlak, törek- és polyvakazlak, valamint takarmányrépa 1903. november hó 1-én délelőtt 9 órakor ott a helyszínen, közárverésen el fognak adatni.

Az árverés az állomás melletti tanyán kezdődik és a másikon folytatatik.

Hm. Vasárhelyen 1903. ok 26-án

Janáky Gyula
zárgondnok**Sok pénzt!**

100 koronáig kereshetnek havonként minden állami egyenlet, tisztességesen (melékkeresetnek is).

Közelebbit „Recl 71“ alatt a Merkur hirdetési osztályánál, Stuttgart. Bergstrasse. 52—25

Legnagyobb nyeresémény,
esetleg
600000 márká**Szerencse jelölés!**A nyereseményekért
az állam szavatol.

Meghívás a Hamburg állami által biztosított

nagy pénzsorsjáték nyeresemény esélyeiben való részvételre, amelynek

10 millió 856.562 márkát okvetlenül nyerni kell.

Ez előnyös pénzsorsjáték főnyereseményei a következők: a lehető legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben 600000 márká.

1 jutalom	a 300000 márká	1 nyeresemény	a 40000 márká
1 „	200000 „	4 „	30000 „
1 „	50000 „	5 „	20000 „
1 „	45000 „	3 „	15000 „
2 „	40000 „	16 „	10000 „
1 „	35000 „	40 „	5000 „
1 „	30000 „	100 „	3000 „
1 nyeresemény	100000 „	160 „	2000 „
1 „	80000 „	619 „	1000 „
1 „	60000 „	812 „	400 „
1 „	50000 „	76 „	300 „

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 111000 sorsjegyből áll, melyekre 53795 nyeresemény és 8 jutalom esik úgy, hogy csaknem féle a sorsjegyeknek biztosan nyer.

A legnagyobb nyeresemény az I. osztályban, a legszerencsésebb esetben 600000 márká, mely a II. osztályban 55000, a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, a V.-ikben 75000 a VI.-ikben 80000 és a VII.-ikben 600000 márká.

Az első osztályra, melynek húszos hatóságilag van megállapítva, a sorsjegyek ára:

Egész eredeti sorsjegy csak 7 korona. Fél-sorsjegy csak 3.50 korona. Negyed sorsjegy csak 1.75 korona.

A következő osztályok betétjei, valamint a pontos nyereseményjegyzék az állami címzetli elistott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindgyike a húzás után azonnal megkapja tölem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyereseménypénzek kifizetését és számküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvéttel kérek. 18—5

A húzások közelgése folytán forduljon tehát megrendelésével azonnal, de legkésőbb

foló évi október 31-ig bizalommal

Heckscher Samuel sen banküzletéhez, Hamburgban.